

Věc C-543/19**Shrnutí žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podle čl. 98 odst. 1
jednacího řádu Soudního dvora****Datum doručení:**

16. července 2019

Předkládající soud:

Finanzgericht Hamburg (Německo)

Datum předkládacího rozhodnutí:

1. července 2019

Žalobkyně:

Jebsen & Jessen (GmbH & Co.) KG

Žalovaný:

Hauptzollamt Hamburg (Hlavní celní úřad v Hamburku, Německo)

Předmět původního řízení

Osvobození od antidumpingového cla – Následky nesprávného označení rozhodnutí vedoucího k osvobození v původní závazkové faktuře – Přípustnost dodatečného předložení opravené závazkové faktury

Předmět a právní základ žádosti o rozhodnutí o předběžných otázkách

Výklad unijního práva, článek 267 SFEU

Předběžné otázky

- 1) Brání za okolností sporu v původním řízení osvobození od antidumpingového cla uloženého článkem 1 prováděcího nařízení (EU) 2015/82 podle čl. 2 odst. 1 tohoto nařízení skutečnost, že závazková faktura podle čl. 2 odst. 1 písm. b) tohoto nařízení neuvádí prováděcí rozhodnutí (EU) 2015/87 uvedené v bodě 9 přílohy tohoto nařízení, nýbrž rozhodnutí 2008/899/ES?

- 2) V případě kladné odpovědi na první otázku: Lze závazkovou fakturu, která splňuje podmínky stanovené v příloze prováděcího nařízení (EU) 2015/82, za účelem získání osvobození od antidumpingového cla uloženého článkem 1 tohoto nařízení podle čl. 2 odst. 1 tohoto nařízení předložit v rámci řízení o vrácení antidumpingových cel?

Uváděná ustanovení unijního práva

Nařízení Rady (EHS) č. 2913/92 ze dne 12. října 1992, kterým se vydává celní kodex Společenství (dále jen „CK“), naposledy pozměněné nařízením (EU) č. 952/2013 ze dne 9. října 2013, zejména článek 78

Nařízení Rady (ES) č. 2320/97 ze dne 17. listopadu 1997 o uložení konečného antidumpingového cla z dovozu některých bezešvých trubek a dutých profilů ze železa nebo nelegované oceli pocházejících z Maďarska, Polska, Ruska, České republiky, Rumunska a Slovenské republiky, zrušení nařízení (EHS) č. 1189/93 a o zastavení řízení týkajícího se těchto dovozů z Chorvatské republiky, zejména čl. 2 odst. 2

Nařízení Rady (ES) č. 1193/2008 ze dne 1. prosince 2008 o uložení konečného antidumpingového cla z dovozu kyseliny citronové pocházející z Čínské lidové republiky a o konečném výběru uloženého prozatímního cla

Rozhodnutí Komise 2008/899/ES ze dne 2. prosince 2008, kterým se přijímají závazky nabídnuté v souvislosti s antidumpingovým řízením týkajícím se dovozu kyseliny citronové pocházející z Čínské lidové republiky, pozměněné rozhodnutím Komise 2012/501/EU ze dne 7. září 2012

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2015/82 ze dne 21. ledna 2015, kterým se na základě přezkumu před pozbytím platnosti podle čl. 11 odst. 2 nařízení Rady (ES) č. 1225/2009 a částečných prozatímních přezkumů podle čl. 11 odst. 3 nařízení (ES) č. 1225/2009 ukládá konečné antidumpingové clo na dovoz kyseliny citronové pocházející z Čínské lidové republiky, zejména články 1 a 2, jakož i bod 9 přílohy

Prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2015/87 ze dne 21. ledna 2015, kterým se přijímají závazky nabídnuté v souvislosti s antidumpingovým řízením týkajícím se dovozu kyseliny citronové pocházející z Čínské lidové republiky

Stručný popis skutkového stavu a řízení

- 1 Žalobkyně se domáhá osvobození od antidumpingového cla na dovoz kyseliny citronové z Čínské lidové republiky (dále jen „ČLR“).
- 2 Dovoz kyseliny citronové pocházející z ČLR původně podléhal antidumpingovému clu na základě nařízení č. 1193/2008. Za účelem osvobození

od tohoto cla společnost Weifang Ensign Industry Co. Ltd. (dále jen „společnost Weifang“) Komisi nabídla závazek, který Komise přijala rozhodnutím 2008/899 (dále jen „původní nabídnutý závazek“).

- 3 V listopadu 2013 Komise zahájila přezkum antidumpingového cla. V tomto kontextu společnost Weifang nabídla nový závazek.
- 4 Žalobkyně a společnost Weifang se prostřednictvím tří smluv ze dne 9., 13., resp. 15./16. ledna 2015 dohodly na dodávce celkem 360 tun kyseliny citronové za cenu ve výši 884,70 eura za tunu. Minimální dovozní cena pro první čtvrtletí roku 2015 stanovená Komisí na základě závazků nabídnutých společností Weifang činila 878,60 eura za tunu. Předmětná kyselina citronová byla z ČLR odeslána lodí dne 30. ledna 2015.
- 5 Dne 10., resp. 11. března 2015 žalobkyně podala dvanáct celních prohlášení s návrhem na propuštění 360 tun kyseliny citronové podpoložky celního sazebníku 2918 1400 00 0 s doplňkovým kódem TARIC A882 do volného oběhu. Na žádost žalovaného žalobkyně předložila příslušné závazkové faktury společnosti Weifang ze dne 29. ledna 2015 (dále jen „původní závazkové faktury“). V těchto fakturách bylo mj. odkázáno na „*Decision 2008/899/EC*“.
- 6 Vzhledem k tomu, že původní závazkové faktury odkazovaly na rozhodnutí 2008/899, a nikoli na prováděcí rozhodnutí 2015/87, které vstoupilo v platnost dne 23. ledna 2015, žalovaný požadované osvobození od cla nepřiznal a dvanácti celními výměry ze dne 10., resp. 11. března 2015 pro výše uvedené dovozy stanovil antidumpingové clo na základě obecné sazby antidumpingového cla ve výši 42,7 %.
- 7 Žalobkyně požádala o vrácení antidumpingového cla a v této souvislosti předložila opravené závazkové faktury. Od původních závazkových faktur se liší pouze tím, že výraz „*Decision 2008/899/EC*“ byl nahrazen výrazem „*Implementing Decision (EU) 2015/87*“.
- 8 Žalovaný vrácení zamítl, protože z důvodu nesprávného uvedení rozhodnutí 2008/899 v původních závazkových fakturách nebyly splněny podmínky pro osvobození od antidumpingového cla. Rozhodný je v tomto ohledu okamžik přijetí celního prohlášení. Potvrzuje to rovněž rozsudek Soudního dvora ze dne 17. září 2014, *Baltic Agro* (C-3/13, EU:C:2014:2227).
- 9 Proti tomuto zamítavému rozhodnutí podala žalobkyně žalobu k předkládajícímu soudu. Nadále se domáhá úplného osvobození od antidumpingových cel a mj. tvrdí, že dodatečné předložení opravených závazkových faktur je v každém případě přípustné.

Stručné shrnutí odůvodnění žádosti o rozhodnutí o předběžných otázkách***K první předběžné otázce***

- 10 Vystává otázka, zda závazkové faktury předložené v rámci přezkumu celního prohlášení splňují požadavky uvedené v čl. 2 odst. 1 písm. b) prováděcího nařízení 2015/82. Podle tohoto ustanovení musí být za účelem osvobození přiložena [pozn. překladatele – v německém znění je použit výraz *vorgelegt* – předložena] závazková faktura. Závazková faktura je obchodní faktura obsahující alespoň prvky a prohlášení uvedené v příloze tohoto nařízení. Podle znění původně předložených závazkových faktur požadavky uvedené v bodě 9 přílohy nařízení jednoznačně nejsou splněny. Neuvádějí totiž prováděcí rozhodnutí 2015/87, nýbrž rozhodnutí 2008/899. Je ale možné, že za zvláštních podmínek sporu v původním řízení toto nesprávné označení nebrání osvobození od antidumpingového cla.
- 11 Ve prospěch toho, že uvedení rozhodnutí, které bylo v době dovozu neplatné, vylučuje nárok na osvobození od cla, hovoří výkladové pravidlo, podle něhož musí být výjimky vykládány restriktivně (rozsudky ze dne 17. září 2014, *Baltic Agro*, C-3/13, bod 24, a ze dne 22. května 2019, *Krohn & Schröder*, C-226/18, bod 46).
- 12 Podle názoru předkládajícího soudu však toto výkladové pravidlo musí být chápáno s ohledem na zásadu proporcionality. V této souvislosti generální advokátka J. Kokott ve svém stanovisku ze dne 6. září 2018 ve věci *Vetsch* (C-531/17, bod 50) poukázala na skutečnost, že vznik dluhu na DPH při dovozu představuje zásah do svobody podnikání podle článku 16 Listiny. Totéž by mělo platit pro vznik antidumpingového cla. Omezení svobody podnikání spočívající v nepřiznání osvobození od antidumpingového cla tedy může být podle čl. 52 odst. 1 druhé věty Listiny zavedeno pouze tehdy, pokud je nutné a pokud skutečně odpovídá cílům obecného zájmu, které uznává Unie.
- 13 I bez ohledu na to, zda nepřiznání osvobození od antidumpingového cla představuje zásah do základního práva žalobkyně, má předkládající soud za to, že podmínky osvobození uvedené v článku 2 prováděcího nařízení 2015/82 je nutno vykládat s ohledem na zásadu proporcionality. V judikatuře Soudního dvora se uvádí, že odvolání přijetí nabídnutého závazku musí být posuzováno z hlediska zásady proporcionality (rozsudek ze dne 22. listopadu 2012, *Usha Martin*, C-552/10 P, bod 32). Totéž musí platit pro výklad norem právních předpisů v oblasti antidumpingových cel, na jejichž základě se přiznává osvobození. V souladu s tím Soudní dvůr v kontextu zvýhodněného zacházení při uplatňování antidumpingových cel zdůrazňuje, že je třeba pro výklad ustanovení unijního práva vzít v úvahu nejen jeho znění, ale i jeho kontext a cíle sledované právní úpravou, jíž je součástí (rozsudek ze dne 12. října 2017, *Tigers*, C-156/16, bod 21 s odkazem na rozsudek ze dne 16. listopadu 2016, *Hemming a další.*, C-316/15, bod 27; rozsudek ze dne 14. července 2016, *Verband Sozialer Wettbewerb*, C-19/15, bod 23).

- 14 Bod 186 odůvodnění prováděcího nařízení 2015/82, na který poukázal žalovaný, tomu nebrání. Je pravda, že z něj plyne, že pouhý nákup zboží od výrobce, jehož závazek byl přijat Komisí, nutně nevede k osvobození od antidumpingového cla. Z uvedeného je však pouze zřejmé, že osvobození závisí na tom, zda jsou splněny podmínky stanovené v článku 2 prováděcího nařízení 2015/82. Vzhledem k tomu, že výše uvedený bod odůvodnění předpokládá splnění těchto podmínek, nemůže přispět k jejich výkladu.
- 15 Z uplatnění zásady proporcionality především plyne, že ne každá sebenepatrnější odchylka od textu stanoveného v bodě 9 přílohy prováděcího nařízení 2015/82 vede ke zrušení osvobození. V tom panuje shoda rovněž mezi účastníky sporu v původním řízení. Podle názoru senátu nesmí odchylky od znění stanoveného v bodě 9 bránit osvobození, pokud nemají vliv na účel předložení závazkové faktury.
- 16 Účel předložení závazkové faktury spočívá v možnosti účinně sledovat plnění nabídnutého závazku (rozsudek ze dne 17. září 2014, Baltic Agro, C-3/13, bod 29; v tomto smyslu viz rovněž bod 184 odůvodnění prováděcího nařízení 2015/82). Naposledy Soudní dvůr zdůraznil, jaký zvláštní význam při tom má právě odkaz na příslušné prováděcí rozhodnutí (rozsudek ze dne 22. května 2019, Krohn & Schröder, C-226/18, bod 55). Osvobození by tak zpravidla mohlo být přiznáno pouze tehdy, pokud závazková faktura odkazuje na rozhodnutí o přijetí nabídnutých závazků platné v době dovozu.
- 17 Předkládající soud se však domnívá, že z důvodů zvláštních okolností projednávaného případu nemá odkaz na rozhodnutí, které pozbylo platnosti, vliv na přezkoumání dodržování podmínek nabídnutého závazku a ani ho mít nemohl. V daném případě totiž nedošlo k ovlivnění způsobilosti německých celních orgánů přezkoumat dodržení podmínek osvobození.
- 18 Mimoto byly podmínky nabídnutého závazku platného při dovozu daného zboží splněny. Komise totiž předkládajícímu soudu sdělila, že oba nabídnuté závazky se obsahově téměř kryjí. Kromě toho je v projednávaném případě podle informace Komise určené předkládajícímu soudu prokázáno, že dovozní cena dotčené kyseliny citronové byla vyšší než minimální dovozní cena, která pro společnost Weifang platila pro první čtvrtletí roku 2015.
- 19 V projednávaném případě navíc Komise nepovažovala za nutné změnit po vstupu nově nabídnutého závazku v platnost minimální dovozní cenu pro první čtvrtletí roku 2015 stanovenou za platnosti původního nabídnutého závazku. Za těchto okolností se předkládajícímu soudu jeví jako nepřiměřené nepřiznat osvobození pouze kvůli odkazu na rozhodnutí 2008/899, platné ještě při uzavření smlouvy, ačkoli je prokázáno, že byla překročena minimální dovozní cena platná při uzavření smlouvy, fakturaci a dovozu.
- 20 Projednávaný případ se liší od případu, který byl předmětem rozsudku ze dne 17. září 2014, Baltic Agro (C-3/13). V uvedeném případě se jednalo o otázku, zda lze

společnost Baltic Agro AS na základě ustanovení srovnatelného s čl. 2 odst. 1 písm. a) prováděcího nařízení 2015/82 (bod 25 rozsudku) považovat za „prvního nezávislého odběratele v Unii“, ačkoli zboží nezískala přímo od podniku, který nabídl závazek, nýbrž od prostředníka. Soudní dvůr na tuto otázku odpověděl záporně. Není možné zapojit prostředníky, protože jinak nelze zjistit, kdo může uplatnit nárok na osvobození (bod 30 rozsudku). Pravidla o přímém prodeji totiž slouží k [zajištění možnosti] „kontrolovat transparentním způsobem minimální dovozní cenu, ke které se vyvážející výrobci zavázali“ (stanovisko generálního advokáta P. Cruz Villalóna ze dne 3. dubna 2014 ve věci Baltic Agro, C-3/13, bod 32). V případě vývozu, do kterého jsou zapojeni prostředníci, to tímto způsobem není možné, jelikož jakýkoli další prodej zboží, ke kterému dojde před dovozem do EU, může vést k dodatečným nákladům, které se odrazí v uvedených cenách (*loc. cit.*). Naproti tomu v projednávaném případě k ovlivnění kontroly dodržení nabídnutého závazku nedošlo.

Ke druhé předběžné otázce

- 21 Pokud by Soudní dvůr dospěl k závěru, že odkaz na rozhodnutí 2008/899 v původně předložených závazkových fakturách brání osvobození od antidumpingového cla, vyvstává otázka, zda ještě musely být zohledněny později předložené opravené faktury, které nesporně splňují podmínky uvedené v čl. 2 odst. 1 písm. b) prováděcího nařízení 2015/82.
- 22 Odpověď na tuto otázku závisí na výkladu čl. 2 odst. 2 písm. a) prováděcího nařízení 2015/82. Znění tohoto ustanovení se na první pohled zdá jasné. Stanoví totiž, že okamžikem přijetí prohlášení o propuštění do volného oběhu vzniká celní dluh, pokud je zjištěno, že není splněna jedna z podmínek osvobození stanovených v čl. 2 odst. 1. Zdá se, že tím je vyloučeno předložení dokladů po přijetí celního prohlášení. V tomto smyslu lze chápat rovněž bod 11 odůvodnění prováděcího rozhodnutí 2015/87. Podle jeho první věty musí být při předložení žádosti o propuštění do volného oběhu předložena faktura obsahující alespoň údaje uvedené v příloze prováděcího nařízení (EU) 2015/82.
- 23 Při bližším zkoumání však čl. 2 odst. 1 prováděcího nařízení 2015/82 výslovně nestanoví okamžik, ke kterému mohou být příslušné doklady nejpozději předloženy. Výslovně je určen pouze okamžik vzniku celního dluhu. Vzniká přijetím prohlášení o propuštění do volného oběhu. Tak tomu je, pokud „je [...] zjištěno, že není splněna jedna nebo více podmínek stanovených v [čl. 2 odst. 1 prováděcího nařízení 2015/82]“. Okamžik, kdy k tomuto zjištění musí dojít, není vůbec zmíněn. Ani bod 11 odůvodnění prováděcího rozhodnutí 2015/87 nutně nenasvědčuje určité době pro předložení dokladů. Naopak ho lze vykládat rovněž tak, že osvobození od antidumpingového cla musí být uplatněno při předložení žádosti o propuštění do volného oběhu; k (poslednímu možnému) okamžiku předložení faktury se pak nevyjadřuje.
- 24 Další pochybnosti o předpokladu, že čl. 2 odst. 2 prováděcího nařízení 2015/82 jako poslední možný okamžik předložení dokladů stanoví přijetí celního

prohlášení, vznikají, pokud se jeho znění porovná se zněním jiných antidumpingových předpisů. V rozsudku ze dne 12. října 2017, Tigers (C-156/16), Soudní dvůr poukázal na okolnost, že nařízení dotčené v dané věci na rozdíl od jiných antidumpingových nařízení neobsahuje žádné ustanovení o okamžiku, k němuž musí být platná obchodní faktura předložena celním orgánům (bod 25 s odkazem na bod 60 stanovisko generálního advokáta P. Mengozziho). Například v čl. 2 odst. 2 nařízení č. 2320/97 je uveden okamžik předložení výrobního osvědčení. Tato okolnost se zjevně odchyluje od znění čl. 2 odst. 2 prováděcího nařízení 2015/82.

- 25 Předkládající soud si je vědom, že při výkladu právních předpisů Unie musí být brán zřetel rovněž na účel dané právní úpravy. Závazková faktura musí být předložena, aby mohlo být přezkoumáno, „zda zásilka odpovídá obchodním dokladům“ (druhá věta bodu 11 odůvodnění prováděcího rozhodnutí 2015/87). Celní orgány tedy v zásadě musí mít závazkovou fakturu k dispozici zároveň se zbožím.
- 26 Ze zásady proporcionality, která se rovněž uplatní, však lze odvodit, že jednotlivé údaje v závazkové faktuře lze ještě doplnit nebo opravit, pokud tak ještě lze dosáhnout účelu sledovaného těmito údaji. Mohlo by tomu tak být v případě prokázání dodržení nabídnutého závazku, jelikož k tomuto prokázání podle čl. 2 odst. 1 prováděcího nařízení 2015/82 dochází pouze prostřednictvím čestného prohlášení vyvážejícího výrobce.
- 27 Takovémuto chápání okamžiku, k němuž je dána povinnost předložit příslušné doklady, by mohlo nasvědčovat srovnání s článkem 78 CK. Podle judikatury Soudního dvora je základní myšlenkou tohoto ustanovení „přizpůsobit celní řízení skutečné situaci“ (rozsudek ze dne 12. října 2017, Tigers, C-156/16, bod 31). Předkládajícímu soudu není zřejmé, proč by totéž nemělo platit rovněž pro řízení o vrácení cla. Znění čl. 2 odst. 2 prováděcího nařízení 2015/82 každopádně – jak bylo uvedeno – nebrání dodatečnému předložení dokladů.
- 28 Dodatečnou opravou závazkové faktury konečně v tomto řízení ani nebylo zvýšeno nebezpečí obcházení. Odkaz na rozhodnutí 2008/899, které pozbylo platnosti, byl ojedinělou chybou, která neovlivnila posuzování ostatních podmínek osvobození od antidumpingového cla. Vzhledem k tomu, že se v případě prohlášení stanoveného bodem 9 přílohy prováděcího nařízení 2015/82 beztak jedná o čestné prohlášení vyvážejícího výrobce, nemá okamžik jeho předložení vliv na jeho pravdivost. Z hlediska osvobození od antidumpingového cla musí být nakonec podle názoru předkládajícího soudu rozhodující hmotněprávní kritérium, zda skutečně byla dodržena závazková cena. V projednávané věci tomu tak nesporně bylo.